

УДК 539

Шилова М.С.¹, Шестопалова О.В.²

¹ студ. гр. ФЕУ-117, НУ «Запорізька політехніка»

² старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

ПРОБЛЕМИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Банківське кредитування виступає одним із основних рушіїв у стимулюванні відтворювальних процесів в економіці, оскільки воно забезпечує грошовими запасами поточну діяльність підприємств та домогосподарств. Процес банківського кредитування спрямований на задоволення потреб населення, що в нестабільних сучасних реаліях: інфляції, постійного зростання цін і зниженні реального рівня життя населення, є особливо актуальним.

Хоч кризові явища в українській економіці фактично підірвали фінансову стійкість більшості банків, внаслідок чого скоротилася кількість надійних позичальників, кредитні операції все ж залишаються головним видом активних операцій банків

Чинники, що найбільше впливають на банківське кредитування в Україні:

- нестабільність фінансової та політичної системи;
- недосконале та непостійне законодавство;
- надто високі кредитні відсотки;
- невігідні умови кредитних угод для позичальників;
- надзвичайно довга процедура розгляду можливості отримання кредиту

тощо.

Однією з основних проблем банківського кредитування в Україні є те, що із загального обсягу кредитів кредити, які надані фізичним особам, займають значно меншу частку, ніж обсяг кредитів, наданих суб'єктам господарювання, що свідчить про низький рівень кредитоспроможності населення України.

Значної уваги заслуговують цінові умови кредитування. Процентні ставки за кредитами є досить високими та недоступними для більшості населення. Головною причиною цього, є залучення дорогих ресурсів до банківської системи, зокрема у вигляді депозитів, це збільшує як значення процентної ставки за кредитами, так і маржу між кредитами і депозитами. Значною також є ризикова складова процентних ставок.

Показники банківського кредитування населення в Україні характеризують зростання проблемної заборгованості та збільшення рівня неповернених кредитів у банках. Це свідчить про недостатній аналіз фінансового стану позичальника та вартості заставного майна при наданні кредиту. Як наслідок, це призводить до падіння фінансового результату банківської системи в цілому.

Актуальною проблемою в сучасних умовах є розвиток банківського іпотечного кредитування, оскільки його обсяги скорочуються швидкими темпами, а іпотечні кредити, як відомо, мають стимуляційний вплив на економіку. Найвагомішими причинами цьому є зростання вимог до фінансового стану позичальника, низькі доходи населення, зменшення вартості заставного майна та зниження рівня взаємної довіри сторін кредитних відносин в Україні. У сьогоднішні кредитні картки є одним із інструментів споживчого кредитування, за допомогою яких постійні клієнти банку зможуть отримувати миттєвий кредит. Проте, для нього характерні певні недоліки, а саме: легкість у зламі картки та існування багатьох прихованих тарифів. Для успішного розвитку ринку карткових послуг в Україні необхідно надавати додаткові пільги та зручності позичальникам, розширити мережу пунктів користування, якими виступають, крім терміналів, банківські пристрої самообслуговування.

Аналіз банківського кредитування показує слабку активність населення щодо вступу у кредитні відносини, що підтверджує недовіру до банківської системи та низьку кредитоспроможність.

Для збільшення обсягів банківського кредитування необхідно:

- підвищити рівень капіталізації банківського сектора шляхом залучення додаткового акціонерного капіталу;
- удосконалити процедури санації, реорганізації та ліквідації банків;
- підвищити конкурентоспроможність банківських послуг шляхом заміщення готівкових розрахунків на безготівкові платіжні інструменти;

- запровадити стимули для комерційних банків, які кредитують інноваційні проекти;

- збільшити кількість державних банків, їх капітальні ресурси та посилити ролі державних банків на вітчизняному фінансово-кредитному ринку;

- запровадити державне обмеження відсотків за кредитами та здійснювати контроль за дотриманням цього обмеження;

- законодавчо закріпити як критерій проблемного банку скорочення його регулятивного капіталу на 20 і більше відсотків.

- розробити програму покриття бюджетного дефіциту за рахунок, переважно, внутрішніх запозичень.

Безсумнівною є і необхідність впровадження нових банківських послуг та поліпшення якості і збільшення кількості уже існуючих. Зокрема слід розвивати найперспективніші послуги: трастові, послуги зі збереження цінностей, консультаційні та інформаційні послуги зі створенням певної міжбанківської бази даних, гарантійні та посередницькі послуги, факторингові та лізингові операції та інші.

Діяльність банків України має свої проблемні аспекти і здійснюється у визначених особливостях. Для подолання труднощів на шляху досягнення результативної економіки максимальний ефект принесе співпраця держави і банківських інституцій. Комерційні банки, зі свого боку, мають побудувати діяльність таким чином, щоб головною її метою став високий рівень ділової та інвестиційної активності.

Держава ж має скоординувати роботу всіх ланок і галузей, вливання коштів в економіку повинно бути цільовим і мати найбільшу ефективність для держави не тільки з позиції стимулювання попиту, але і з огляду на створення умов для довгострокового сталого зростання економіки, розширення внутрішнього ринку та збільшення експортного потенціалу, а також підвищення рівня зайнятості населення.